

Številka: 007-7/2014/

Datum: 3. 2. 2014

AJPES

Centrala Ljubljana

Tržaška cesta 16. 1000 Ljubljana

Zadeva: Izvajanje noveliranega 379. člena Energetskega zakona – mnenje Informacijskega pooblaščenca

Zveza: Vaše zaprosilo z dne 24.1.2014

Spoštovani!

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju Pooblaščenec) na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 86/04, 113/05, 51/07 in 67/07, v nadaljevanju ZVOP-1) daje predhodna mnenja ministrstvu, državnemu zboru, organom samoupravnih lokalnih skupnosti, drugim državnim organom ter nosilcem javnih pooblastil o usklajenosti določb predlogov zakonov ter ostalih predpisov z zakoni in drugimi predpisi, ki urejajo osebne podatke. S spodnjim mnenjem se odzivamo na vaše zaprosilo za predhodno mnenje o ustreznosti vašega razumevanja določb predloga 379. člena Energetskega zakona (EZ-1).

Uvodoma želimo poudariti, da novele EZ-1 nismo prejeli v predhodno mnenje. Morda bi možnost Pooblaščenca, da poda mnenje na nameravane spremembe preprečila težave, ki utegnejo nastati zaradi morda ne dovolj premišljene določbe. Določba predlaganega 379. člena novele EZ-1 (opravljanje dejavnosti), glede katere želite pridobiti mnenje Pooblaščenca glasi:

- (1) Ne glede na druge določbe tega zakona, lahko dejavnost proizvodnje električne energije z eno proizvodno napravo na obnovljive vire energije ali za sproizvodnjo z visokim izkoristkom z nazivno močjo do 50 kW opravlja tudi fizična oseba (v nadaljnjem besedilu: proizvajalec fizična oseba), ki je vpisana v Register fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje električne energije (v nadaljnjem besedilu: register) pri Agenciji za javno pravne evidence in storitve (v nadaljevanju: AJPES).
- (2) V register se vpisujejo podatki o fizičnih osebah, ki opravljajo dejavnost proizvodnje električne energije (osebno ime, prebivališče in EMŠO), podatki o nepremičnini in podatki o proizvodni napravi iz registra deklaracij o proizvodnih napravah električne energije iz obnovljivih virov in sproizvodnje z visokim izkoristkom.
- (3) AJPES po uradni dolžnosti pridobi podatke iz prejšnjega odstavka iz obstoječih uradnih evidenc, ki jih vodijo za to pooblaščen organi.
- (4) Podatki iz prejšnjega odstavka so, razen osebnih podatkov o fizični osebi, javni.
- (5) Register vzpostavi, vodi in upravlja AJPES.
- (6) O vpisu proizvajalca fizične osebe iz prvega odstavka AJPES izda potrdilo o vpisu, ki se posreduje proizvajalcu fizični osebi in pristojnemu davčnemu uradu.
- (7) AJPES v soglasju z agencijo predpiše podrobnejša navodila za vodenje in upravljanje registra.

Pooblaščenec meni, da je za odgovore na vaša vprašanja ključen pravni položaj fizičnih oseb, ki po 379. členu EZ-1 opravljajo dejavnost proizvodnje električne energije.

Ustavno sodišče se je do vprašanja, do katere mere uživajo varstvo osebnih podatkov podjetniki, ki opravljajo gospodarsko dejavnost v eni od oblik po ZGD-1, že opredelilo. V odločbi št. U-I-84/03-15 z dne 17.2.2005 je

med drugim zapisalo: *“Podatkov v letnem poročilu, ki ga zaradi njegove javne objave na podlagi izpodbijane določbe predložijo podjetniki, na splošno ni mogoče obravnavati kot osebne podatke, saj se ne nanašajo na fizično osebo kot posameznika, temveč na fizično osebo kot podjetnika. Nanašajo se torej na eno od oblik, ki jih ZGD predvideva za opravljanje pridobitne dejavnosti. Čeprav podjetnik lahko nastopa tudi kot fizična oseba (v smislu posameznika po ZVOP-1), pri opravljanju pridobitne dejavnosti obeh vlog ni mogoče enačiti. Gre za dve samostojni in neodvisni vlogi.»*

Še širše je Ustavno sodišče opravljanje dejavnosti in s tem razlikovanje z vidika varstva osebnih podatkov med posameznikom in fizično osebo, ki na trgu opravlja določeno dejavnost, razlagalo v odločbi št. U-I-298/04 z dne 27.10.2005. Med drugim je Ustavno sodišče zapisalo: *»Glede na to, da mora imeti zasebnik za namene v zvezi z opravljanjem dejavnosti ločen transakcijski račun (glej drugi stavek drugega odstavka 8. člena ZPlaP), podatke v registru transakcijskih računov zasebnika ni mogoče šteti za osebne podatke, saj se ne nanašajo na fizično osebo kot posameznika, temveč na fizično osebo kot osebo, ki opravlja dejavnost v skladu z veljavnimi predpisi.»*

ZPlaP je bil v letu 2009 nadomeščen z Zakonom o plačilnih storitvah in sistemih (ZPlaSS; Uradni list RS, št. 58/09 in nadaljnji), ki v 24. točki 4. člena kot zasebnika/zasebnico določa fizično osebo, ki ni podjetnik ali podjetnica (v nadaljnjem besedilu: podjetnik), in ki samostojno opravlja določeno registrirano ali s predpisom določeno dejavnost, kot je notar, zdravnik, odvetnik, kmet in podobno.

Kolikor gre pri fizični osebi, ki na trgu opravlja dejavnost proizvodnje električne energije, in se za ta namen obvezno vpisuje v *Register fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje električne energije* (v nadaljevanju: Register), za zasebnika v smislu določb ZPlaSS in predvsem predpisov o obveznem zdravstvenem, pokojninskem in invalidskem zavarovanju, bodo določeni podatki izvajalcev te dejavnosti upravičeno razkriti javnosti zaradi varstva drugih interesov – predvsem varstva pravnega prometa.

Iz samega predloga 379. člena (predvsem četrtega odstavka) se zdi, da tega vprašanja predlagatelj ni razčistil, je pa na spletni strani DURS¹ objavljeno pojasnilo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije o zavarovanju oseb, ki opravljajo registrirano dejavnost proizvodnje električne energije. Iz pojasnila izhaja, da se osebe, ki opravljajo registrirano dejavnost proizvodnje električne energije, praviloma zavarujejo kot osebe, ki opravljajo dejavnost kot edini ali glavni poklic.

Glede na navedeno je mogoče zaključiti, da gre pri fizičnih osebah, ki opravljajo registrirano dejavnost proizvodnje električne energije za fizične osebe – zasebnike.

Na Pooblaščenca ste v svojem zaprosilu naslovili tri vprašanja:

1. Ali je glede na drugi in tretji odstavek 379. člena EZ-1 dopustno v navodilu določiti, da vam fizična oseba podatek o EMŠO (poleg imena in priimka in stalnega bivališča) posreduje v vlogi za vpis v register;
2. Kateri bi lahko bili kriteriji za poizvedbe v registru in
3. Kateri podatki iz drugega odstavka 379. člena EZ-1 bi lahko bili javni?

Ad 1) Po drugem odstavku 379. člena predloga novele EZ-1 se v Registru vodijo: osebno ime, naslov prebivališča, EMŠO proizvajalca električne energije, podatki o nepremičnini in podatki o proizvodni napravi iz registra deklaracij o proizvodnih napravah električne energije iz obnovljivih virov in soproizvodnje z visokim izkoristkom. Po 379/III členu predloga novele EZ-1 te podatke po uradni dolžnosti pridobi AJ PES iz obstoječih uradnih evidenc, ki jo vodijo za to pooblaščen organi.

¹http://www.durs.gov.si/si/prispevki_za_socialno_varnost/prispevki_za_socialno_varnost_pojasnila/zavarovanje_oseb_ki_opravljajo_registrirano_dejavnost_proizvodnje_elektricne_energije/

Glede na vaše navedbe sklepamo, da se bo vpis v Register opravil na podlagi vloge fizične osebe, proizvajalca električne energije, ki ni registriran kot samostojni podjetnik po določbah ZGD-1. Torej bo vlagatelj na vlogi navedel podatke, ki se zahtevajo za vpis v Register (osebno ime, naslov prebivališča in EMŠO). Za Pooblaščenca posredovanje podatkov z vlogo ni sporno, lahko pa je sporen obseg podatkov, ki se zahteva – še posebej EMŠO, ki je vezan na isto fizično osebo, tudi ko ta nastopa v vlogi posameznika (torej izven opravljanja dejavnosti proizvodnje električne energije). Zakaj je EMŠO potreben podatek, nismo mogli ugotoviti, sami pa navajate, da ga npr. v registru deklaracij ni, kar bistveno zmanjša njegov pomen v smislu enoličnega identifikatorja osebe za pridobitev osebnih podatkov iz drugih zbirk.

Ad 2) V zaprosilu ste zapisali, da je bilo na sestanku med AJPES, Javno agencijo RS za energijo in Ministrstvom za infrastrukturo in prostor izraženo pričakovanje, da bo AJPES v okviru naloge vodenja Registra nadziral izpolnjevanje pogojev iz prvega in drugega odstavka 379. člena predloga novele EZ-1, tako da bo v primeru neizpolnjevanja pogojev za vpis v Register (glede na število proizvodnih naprav in moč naprave) vlogo za vpis zavrnil oziroma opravil vpis prenehanja statusa po uradni dolžnosti.

Za namen preverjanja izpolnjevanja pogojev bi podatke pridobili iz registra deklaracij, ki ga vodi Javna agencija RS za energijo. Pooblaščenca sprašujete, ali bi lahko iskali po številki deklaracije (in bi agencija posredovala podatek o imenu in priimku ter prebivališču imetnika deklaracije, ime naprave, naslov, na katerem je naprava in moč naprave) in po imenu, priimku in naslovu fizične osebe (pri čemer bi agencija posredovala enake podatke kot v prvem primeru).

Pooblaščenec meni, da je primeren način iskanja po številki deklaracije. Druga možnost, ki ste jo opisali – iskanje po imenu, priimku in naslovu fizične osebe ni nujno zanesljiva. Osebno ime (ime in priimek) fizične osebe se v tem primeru nanaša na zasebnika, zato bi šlo za podatek, ki je povezan z opravljanjem dejavnosti (in ne varovan osebni podatek). Pri podatku o prebivališču pa ne gre za poslovni naslov in torej predstavlja osebni podatek, ki pa, kot smo razumeli, ni nujno povezan z opravljanjem dejavnosti, saj se ta lahko odvija na drugem naslovu kot na naslovu prebivališča fizične osebe. Ker je naslov prebivališča tudi najbolj pogosto spremenjen osebni podatek, iskanje po drugem predlaganem kriteriju odsvetujemo.

AD 3) Četrti odstavek 379. člena predloga novele EZ-1 določa, da so podatki iz Registra, razen osebnih podatkov, javni. Javnost podatkov želite zagotavljati z objavo na svoji spletni strani, pri čemer menite, da določbe glede javnosti podatkov niso dovolj jasne oziroma določne in bi jih bilo zato potrebno v navodilu bolj natančno določiti, tako da fizične osebe ne bo mogoče neposredno ali posredno prepoznati. V zvezi z navedenim vas zanima, kateri podatki iz drugega odstavka 379. člena predloga novele EZ-1 bi bili lahko javni, glede na to, da je namen registra razvid fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost iz prvega odstavka 379. člena predloga novele EZ-1.

Pooblaščenec meni, da namena registra brez objave podatkov o imenu in priimku fizične osebe ni mogoče doseči. Vprašanje o tem, ali gre v tem primeru za varovane osebne podatke, ki morajo biti izvzeti iz objave, je odvisno od statusa teh fizičnih oseb. Kot je pojasnjeno v uvodu tega dopisa, okoliščine kažejo na to, da gre pri osebah, kina trgu opravljajo dejavnost proizvodnje električne energije, za t.i. zasebnike – fizične osebe, ki na trgu opravljajo dejavnost in ne za posameznike. Zasebniki ne uživajo varstva osebnih podatkov v tistem delu, v katerem se ti nanašajo na opravljanje dejavnosti – kar razumemo ozko. Tako je treba narediti tudi v primeru sklepa, da je javnosti dostopno osebno ime (ime in priimek) zasebnika tehten premislek o dopustnosti razkritja naslova prebivališča. Po mnenju Pooblaščenca (kot je pojasnjeno v točki AD 2) ta podatek ni neposredno

povezan z opravljanjem dejavnosti, zato bi ga v dvomu šteli za varovan osebni podatek in ga javnosti ne bi razkrivali. Seveda tudi podatek o EMŠO, ki se vselej nanaša (tudi) na fizično osebo kot posameznika ni povezan z njenim opravljanjem dejavnosti in ga javnosti ni dopustno razkriti.

Poudarjamo še, da nedoločenost v zakonu ustvarja pravno negotovost, ki je ni niti mogoče niti dopustno reševati z internimi navodili AJ PES. Ponovno obžalujemo, da se predlagatelj v teku priprave besedila ni obrnil na Pooblaščenca.

S spoštovanjem,

Informacijski pooblaščenec
Nataša Pirc Musar, univ.dipl.prav.,
pooblaščenka